

Travis Baldree

Bandieten & broodmessen

Legendes & lattes-serie – deel 3

Vertaling Nikki Greveling

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020558760
ISBN e-book 9789020558975
ISBN audio 9789020560589
NUR 334

© 2025 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

© 2025 Travis Baldree
Oorspronkelijk gepubliceerd onder de titel *Brigands & Breadknives* door
Tor, een imprint van Pan Macmillan, onderdeel van Macmillan Publishers
International Limited.

Vertaling Nikki Greveling
Omslagontwerp Leo Nickolls
Nederlands omslag Villa Grafica
Illustratie schutbladen Carson Lowmiller
Illustratie landkaart S.E. Davidson

www.zomerenkeuning.nl
www.travisbaldree.com

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

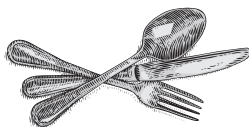
Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Voor de papieren editie van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Soms spoelt de storm het puin weg.

ONTWERP LANDKAART DOOR S.E. DAVIDSON

Proloog

‘Fuck!’ riep Fern, die terug de koets in dook en op een snorhaar na werd gemist door een hand met klauwen en schubben die voorbijvloog. Een sliet bloed volgde de hand, zonder de eigenaar eraan vast.

Visachtig gegorgel en gebrabbel weerklonk aan beide kanten en de koets werd door elkaar geschud door nog een klap, waardoor de ratkin naar achteren viel op het bankje, met de leren tas tegen haar borst gedrukt. Door de val bezeerde ze haar staart, maar al snel schoot ze weer naar voren, gooide ze haar tas opzij en sloeg ze haar met vacht bedekte armen om de griffiend heen die aan de binnenkant van de deur krabde.

De veren van haar huisdier waren één warboel rond zijn hoofd en de grijze haren op zijn rug stonden rechtovereind. Hij liet een oehoe horen en maakte een verontwaardigd geluid om alle commotie buiten. Fern trok hem tegen haar buik. ‘Rustig maar, Ratjetoe,’ zei ze geruststellend op een harde fluistertoon. ‘Iemand daarbuiten staat aan onze kant. Ik weet dat je dapper bent, maar hier ben je véél te oud voor.’

Hij wapperde gepikeerd met zijn onontwikkelde vleugelpunten in haar gezicht.

Toen een visachtig gezicht en een bek vol naalden voor het

raam opdoemde – krassend, sissend en kwijlend op de vensterbank – vlogen al haar zorgen over Ratjetoes leeftijd uit haar hoofd.

De deur ratelde in de scharnieren terwijl de pescadine verwoed aan het hout krabde. Hij stak zijn hoofd in de opening en spuugde speeksel alle kanten op. Witte, doordringende ogen glansden als twee gepelde eieren boven een bek die overladen was met tanden.

Het bovenste scharnier aan de andere kant knapte met een hoge, metaalachtige *ping*.

Ferns diepe put aan vloekwoorden droogde uit.

Het volgende moment verdween de nachtmerrie aan de deur met een vergezeld geluid van een meloen die werd fijngeknepen.

Door het ondergeslijmde en versplinterde venster in de deur ving Fern een glimp op van door het maanlicht verlichte flitsen zilver terwijl er meerdere piepen klonken die een voor een werden afgesneden en steeds verder wegstierven. Toen was het onheilspellend stil. Zelfs Ratjetoe was gestopt met hijgen.

Er ging een tel voorbij. Toen twee. Toen vijf.

Het gekwaak van moeraskikkers ging weer opgelucht verder.

Ze staarde in de grote ogen van de koetsier die zich tegenover haar had verscholen, met zijn lange handen voor zijn mond geslagen, alsof hij zichzelf er niet op vertrouwde geen enkel geluid te maken. Hij had zijn knieën tot zijn kin getrokken en zat ineengedoken op het bankje tegenover haar.

Maar allebei hun blikken schoten weer naar de deur toen het geluid van modderige hoeven naderde.

Een heldere stem echode uit de duisternis buiten.

Een pietluttige stem. Een hoogdravende stem.

‘Ah, de veelvoorkomende pescadine. Maltheus heeft over ze geschreven in zijn bekende werk *De tachtig verzen*, waarin hij

ze vergeleek met zijn schoonouders op het Winterwendefestival. Erg eigenaardig, inderdaad. Milady, wist u dat ze vier magen hebben? Ha! Ja, en maar twee daarvan worden gebruikt voor eten en spijsvertering. Het is werkelijk fascinerend eigenlijk. In tegenstelling tot hun landelijke verwanten, zijn de derde en vierde maag gevuld met kleine stenen, die ze –'

Een diepe zucht klonk en toen het metaalachtige geluid van een zwaard dat in een schede werd gestoken.

‘Hallo?’ vroeg Fern voorzichtig.

De doodsbange koetsier piepte achter één hand en gebruikte de andere om haar paniekerig tot stilte te manen.

De natte hoefslagen kwamen dichterbij.

Gehandschoende vingers kwamen op het venster te liggen en trokken eraan, waardoor de deur half naar buiten viel, nog half hangend aan het laatste scharnier.

‘Wil je die even openmaken?’

Een andere stem. Niet pietluttig. Níét hoogdravend.

Fern stak een hand uit over Ratjetoes lichaam heen om de klink omhoog te duwen, waarop de koetsier nog een keer piepte, en de deur viel volledig naar buiten.

In de deuropening, tussen dichtbegroeid mos en vuurvliegjes in, stond een legende.

Zilver haar kort en wild geknipt, alsof het met een bot mes was gedaan.

Ogen net zo blauw als noordelijke spooklichten, zo diep als een ijzig meer.

Een lichaam dat slank en gehard was, gevormd door de eeuwen heen door het vechten met een zwaard.

De witte degenknop van het zwaard in de vorm van een ster dat boven één schouder uit glinsterde... naast het ranke, puntige oor van een oudere elf.

Slechts één, aangezien het andere oor akelig kort was en de afgelopen eeuwen door littekens bedekt was geraakt.

‘Alle Acht Goden,’ fluisterde Fern.

Astryx Een-Oor, Zwaardmeesteres en Vrouwe van Eed, keek het interieur van de koets rond, knikte en hield toen een handvol teugels voor zich uit.

‘Ik heb jullie paarden gevonden. Ze lijken in orde. Jullie ook.’

Toen geen van hen in de koets aanstalten maakte om de teugels aan te nemen, haalde ze haar schouders op en wikkelde ze de teugels om een haakje aan de binnenkant van de deur.

Toen verdween ze en nam ze het geluid van modderige hoefslagen met zich mee.

Fern liep wankelend naar de deur en leunde naar buiten, waarna ze een poot naar haar mond bracht om naar de verdwijnende elf te roepen: ‘Eh. Bedankt!’

En toen, op een veel zachtere toon, alleen voor zichzelf bedoeld: ‘Acht hellen nog aan toe.’

‘Je vloekt wel veel,’ fluisterde de koetsier, die naast haar kwam staan om naar hun redder te kijken.

Fern kneep haar ogen samen naar hem en gebaarde toen langzaam naar de ravage aan pescadine-anatomie die van de koets naar het moeras naast de weg liep.

Het handwerk van Astryx leek eindelijk tot de koetsier door te dringen.

‘O. Acht hellen.’

Het tweede deel van Ferns reis, dat aanzienlijk rustiger verliep, leek ook drie keer zo lang te duren als het eerste deel. Ze had geen idee wie er schrikachtiger was, de koetsier of de paarden. Er werd regelmatig pauze gehouden en het tempo was ongehoorlijk traag.

Toch leek het gevaar te zijn geweken.

Een paar dagen na hun dramatische redding door Astryx – Zwaardmeesteres, Vrouwe van Eed, enzovoorts – liet Ratje-toe een zachte ‘oehoe’ in zijn slaap horen naast Fern terwijl zij haar recentste brief van een oude vriendin las, en vervolgens herlas.

Tientallen jaren geleden had ze een dappere, jonge ork ontmoet in het kustplaatsje Murk. Sindsdien had haar vriendin, iets wat Fern ooit onvoorstelbaar had gevonden, haar zwaard voorgoed opgeborgen en een ‘koffiezaak’ geopend, die blijkbaar een groot succes was. Fern wist niet eens wat koffie wás.

Toch had Fern, met haar gedachten bij fijne herinneringen en na een reeks lange brieven, de keuze gemaakt om Thistleburr te verkopen, de gammele, kleine boekwinkel waar ze vijftientig jaar van haar volwassen leven aan had gewijd. Ze had de opbrengsten van de verkoop verzameld, een belachelijk schamele valies vol bezittingen gevuld, een tas van een afwezige metgezel gepakt en een steeds ronder en ouder wordende griffiond bij zich gehad toen ze een koets naar de stad Thune boekte.

Een nieuw leven wachtte haar daar op. Een nieuw begin. Een nieuwe boekwinkel. De kolen van een oude vriendschap om weer aan te wakkeren. Misschien iets wat ze op een dag haar familie kon noemen.

Daarnaast was er het feit dat ze absoluut gestoord was.

Er zat nog een brief in haar tas, een afscheidsbrief van een oude vriendin. Ze viste die eruit en haar blik viel op de laatste zinnen, ook al kende ze die inmiddels uit haar hoofd.

Vergeet niet dat – ook al zien mensen zonder verbeelding het leven als een draad die van het ene punt naar het andere loopt, van geboorte tot de dood – een oprecht geleefd leven heerlijk in de knoop zit.

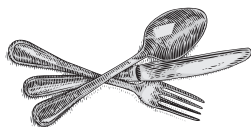
Je bent nooit verdwaald.

En als je echt geluk hebt, word je ook nooit gevonden.

Hoogachtend, in de wildernis,

– Zelia Grootstrijder

1

Fern staarde naar een houten bord in de vorm van een ridderschild. Een gesmeed metalen zwaard was er diagonaal aan vastgemaakt. Twee woorden stonden om het zwaard heen, in het hout gebeiteld, erboven en eronder.

LEGENDES & LATTES

Ze was nog nooit zo bang geweest.

Nou, dat klopte niet hélemaal. Een schokkende avond van heel wat jaren geleden waarop ze was overgeleverd aan een zekere necromagier stond nog steeds bovenaan haar lijst van angstmomenten.

Maar acht hellen, dit kwam er wel heel dicht bij in de buurt.

Het pleisterwerk van het twee verdiepingen tellende gebouw had een friswitte kleur. Er zaten stevige zuilen aan elke hoek van het gebouw en het vakwerk was in een donkere kleur gelakt. Licht en verscheidene kleuren fonkelden achter de glas-in-loodramen. Er weerklonk vrolijk gepraat binnen, als de fluistering van een rivier in de verte, terwijl diepe geuren van kaneel en boter de lucht vulden. De voordeur van de zaak zat

dicht tegen de frisse wind op deze lenteavond.

En achter die deur?

‘Gewoon een vriendin die je voor het laatst hebt gezien toen je vacht nog bruin was en jullie allebei nog geen flauw benul van de wereld hadden,’ mompelde ze. ‘Niet bepaald nachtmerrievoer.’

Een vriendin die ik maar één zomer heb gezien, en het feit dat ik nergens anders naartoe kan als deze vriendschap niet standhoudt, dacht ze, maar ze zei het niet hardop.

De wandeling door de straten van Thune was al een verre herinnering geworden. Fern had niet veel opgemerkt terwijl ze de richtingen had gevolgd die Viv haar had gegeven, op de geur van de rivier, de kronkelpaadjes en de mengelmoes aan gebouwen na. Als de stad niet zo’n sterk contrast leverde met Murk, waar er een ziltige zeelucht hing, een overvloed aan zand was en de straten erg geordend waren, dan waren zelfs die details haar misschien niet opgevallen.

Ratjetoe hijgde op haar kniehoogte toen hij neerplofte op de kinderkopjes naast haar valies en zijn grote, gouden ogen halfdicht liet vallen.

Ze fronste naar hem. ‘Ik kan je geen dutjes op straat laten doen, hoor.’

Uiteindelijk was dat de reden dat ze weer in beweging kwam. Zoals men sinds onheuglijke tijden al had gedaan, kwam ze in actie, want... wie zou anders de hond eten geven?

‘Kom op, oude man.’ Fern gaf de griffiond een duwtje met haar tenen.

Terwijl haar rode mantel wapperde in de wind, tilde ze haar valies van de grond, trok ze haar eeuwenoude tas hoger op haar schouder en reikte ze een hand uit naar de ijzeren klink.

De deur zwaaide open nog voordat haar poot die kon aanraken en bij de aanblik van een vertrouwd gezicht aan de andere

kant, maakte dat van Fern een verscheidenheid aan uitdrukkingen door.

Ten slotte bleef een hoopvolle hangen, maar haar wangen waren een stuk natter dan toen haar reis was begonnen.

‘Dus, wat vind je ervan?’ vroeg Viv, die knikte naar de mok in Ferns poten en haar armen over elkaar sloeg op de tafel tussen hen in. Het waren nog steeds indrukwekkende armen. Hetzelfde gezicht, maar voller, minder hongerig op de een of andere manier. En absoluut verwachtingsvol. Een gezicht dat Fern kende...? Ze dacht van wel. Hóópte het. Ze had alles op het spel gezet voor dat vooruitzicht.

Achter Viv krulde er met een sissend geluid stoom op uit het glanzende apparaat op het aanrecht, geflankeerd door een enorm stuk leisteel aan de muur. Het menu stond er in kleurrijke krijtjes op geschreven in een net handschrift, met sierlijke krullen in de hoeken. Keurige rijen gepoetste mokken hingen aan haakjes en gebakken lekkernijen glanzend van glazuur waren te zien onder glazen stolpen. Klanten liepen heen en weer met drankjes en snacks in hun handen.

Fern zette haar mok voorzichtig neer. Ze dacht na over de onbekende bittere smaak op haar tong, de aardse warmte in haar buik.

Ze werd zich ervan bewust dat ze nogal lang de tijd nam met het antwoorden.

‘Het is... lekker,’ zei ze voorzichtig.

Alleen was dat het niet.

Ze tikte zenuwachtig met haar nagels op de zijkant van de mok.

De lach op Vivs nog-steeds-hetzelfde-maar-minder-hongerige gezicht verdween en die uitdrukking leek zoveel op haar teleur-

DE AVONTUREN WAAROVER FERN LAS, WORDEN NU WERKELIJKHEID

Fern is na de jarenlange chaos én rust van het boekverkopersbestaan toe aan een nieuwe start. Ze verhuist van het kleine badplaatsje Murk naar de grote stad Thune, waar ze zich vestigt naast de succesvolle koffiezaak van haar vriendin Viv. Een andere omgeving en een fris likje verf zullen haar leven wel opknappen, toch? Was het maar zo makkelijk...

Na een dronken avond wordt Fern ver van huis wakker met een flinke kater, een legendarische krijger die op de automatische piloot leeft en een chaotische kobold met een zwak voor bestek. Terwijl ze een weg naar huis probeert te vinden, belandt Fern op een avontuurlijke roadtrip, waar ze ook ontdekt wie ze écht is.

Travis Baldree is de *New York Times*-bestsellerauteur van de cozyfantasyboeken *Legendes & lattes* en *Boekwinkels & botbreuken*. In dit derde deel van de serie is de hoofdrol weggelegd voor Fern, de ratkin die we in boek 2 leerden kennen. Naast het schrijven van boeken spreekt Travis luisterboeken in en was hij de vormgever van verschillende videogames. Hij woont in de Pacific Northwest met zijn gezin en zijn hondje.

Z&K

www.zomerinkeuning.nl

9 789020 558760

